

הלכות מכירה פֶּרֶק ל

א. המוכר שמכר קרקע או מטלטלין, וזכה בהן ללוקח שלא מדעתו יד הלוקח על העליונה: אם רצה לקח, אין המוכר יכול לחזור בו; ואם לא רצה, תחזור לבעליה. לפיכך פותבין שטר למוכר, אף על פי שאין הלוקח עמו; ולעולם הלוקח נותן שכר הסופר, ואפלו מכר שדהו מפני רעתה.

ב. וכן העבד שמכר או קנה או נתן מתנה, או נתנה לו יד האדון על העליונה: אם רצה לקים מעשיו, הרי אלו קימין וקנו; ואם לא רצה, בטלו כל מעשיו. ובדברים בלבד הוא שמקים האדון או מבטל, ואינו צריך לקנות ממנו כלום.

ג. וכן האשה שמכרה או נתנה מתנה, בין בנכסי בעלה, בין בנכסי צאן ברזל שהכניסה לו, בין בדברים שיחד לה בכתבתה, בין בנכסי מלוג, בין בקרקעות, בין במטלטלין, וכן אם לקחה או נתן לה מתנה יד הבעל על העליונה: רצה, לקים; רצה, לבטל הכל.

ד. אבל הבעל שמכר או שנתן בין קרקע שהכניסה לו אשתו בכתבתה, או קרקע שהכניס לה שום משלו, או קרקע שיחד לה בכתבתה אף על פי שקנו מיד האשה אחר כך שקימה מעשיו, הרי כל מה שעשה בטל: מפני שהיא אומרת, נחת רוח עשיתי לבעלי.

ה. מכר או נתן נכסי מלוג, בין מקרקעין בין מטלטלין יד האשה על העליונה: רצתה לבטל, מבטלת; ואם קימה מעשיו, קנו הלוקחים.

ו. בעל שמכר מטלטלין שלנכסי צאן ברזל, או מטלטלין שנתן לה משלו אף על פי שאינו רשאי, אם עבר ומכר או נתן קנו הלקוחות, ואין האשה יכולה להוציא מידם. וכן יש לו לבעל למכר כל נכסיו, אף על פי שהן תחת שעבוד הכתבה; ואם תבוא לטרה, טורפת, אלא אם כן כתבה ללוקח תחלה, וקנו מידה.

ז. האשה שמכרה או נתנה נכסי צאן ברזל לבעלה, לא קנה; ויש לה לחזור ולהוציא מידו, כמו שבארנו בהלכות אישות.

ח. בית דין שמכרו או שלקחו בנכסי יתומים, בין בקרקע בין במטלטלין, וכן האפטרופין, בין שמנו אותם בית דין בין שמנה אותן אבי יתומים מקחן מקח, וממכרן ממכר. אבל מתנתם אינה כלום, שאין אדם נותן דבר שאינו שלו.

ט. המוכר או הנותן בשבת, ואין צריך לוֹמר ביום טוב אף על פי שמכין אותו, מעשיו קימין. וכן כל מי שקנו מידו בשבת הקנין קים, וכותבין לאחר השבת ונותנין.